

Basisondersteuning

Regionaal Samenwerkingsverband Breda e.o. Voortgezet Onderwijs

1 Inhoud

Hoofdstuk 1. Overzicht ondersteuning	3
1.1 <i>Basiskwaliteit en -ondersteuning</i>	3
1.2 <i>Mogelijke vormen van extra ondersteuning</i>	6
1.3 <i>Niet-verplichte protocollen</i>	10
Hoofdstuk 2. Onderlegger bij overzicht ondersteuning	12
1. Aanleiding overzicht ondersteuning.....	12
2. Rollen scholen en samenwerkingsverband passend onderwijs	12
3. Uitleg over en bekostiging verschillende soorten ondersteuning	13
4. Welke eisen stelt de inspectie aan de basiskwaliteit?	14

Hoofdstuk 1. Overzicht ondersteuning

1.1 Basiskwaliteit en -ondersteuning

	Basis	Vanuit andere wetgeving
Soort ondersteuning		
Aanmeldproces		
Extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften worden onderzocht wanneer een leerling zich bij ons aanmeldt.	X	
Wanneer wij niet kunnen voldoen aan de extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften van een (aangemelde) leerling, zorgen wij voor de best passende plek op een andere school.	X	
Wanneer een leerling specifieke onderwijsbehoeften heeft en zich aanmeldt bij ons, organiseren wij een warme overdracht met de vorige school van de leerling.	X	
Reguliere begeleiding		
Mentor	X	
Leerlingsvolgsysteem	X	
Leerlingbespreking	X	
Vertrouwenspersoon	X	
Decaan	X	
Schoolleiding	X	
Extra begeleiding (zie ook leerbijzonderheden)		
Ondersteuningscoördinator/ intern begeleider	X	
Ondersteuningsteam	X	
Gedragsdeskundige/ gedragswetenschapper/ orthopedagoog/ psycholoog	X	

Trainingen/ begeleiding	X	
Aanpak emotionele ontwikkeling (faalangst)	X	
Aanpak gedragsproblemen	X	
Faalangstreductietraining/ examentraining	X	
Faalangstreductietrainer	X	
Aanbod sociaal- emotionele ontwikkeling	X	
Training sociale vaardigheden	X	
Training studievaardigheden (bijv. leren leren, plannen en organiseren)	X	
Leerbijzonderheden		
Preventieve signalering van leesproblemen	X	
Preventieve signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen	X	
Compacten en verrijken/ differentiatie/ aansluiten bij de behoefte van de leerling	X	
Dyslexiebegeleiding: aanbod dyslexie (compenserende dyslexiesoftware (verklanking) en tijdverlenging), dyslexiespecialist* en protocol dyslexie.	X	
Dyscalculiebegeleiding: aanbod dyscalculie (standaard rekenkaart 1, 2 en/of 3 van het CvTE of schooleigen variant en tijdsverlenging, dyscalculiespecialist** en protocol dyscalculie	X	
MHB begeleiding: MHB specialist***, signaleringsinstrument MHB en protocol MHB	X	
Schoolklimaat		
Aanpak sociale veiligheid	X	
Wij meten of leerlingen zich aantoonbaar veilig voelen op school en geven opvolging aan deze meting	X	
Ons personeel zorgt ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan	X	
Protocol anti-pestten is aanwezig en wordt actief nageleefd	X	
Protocol schorsen en verwijderen		X
(Sociale) Veiligheid		
Aanpak sociale veiligheid	X	
Protocol gedrag/ sociale veiligheid is aanwezig en wordt actief nageleefd	X	
Er is een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten	X	

Onze school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en eventuele incidenten die zich voordoen X

Onze school hanteert de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en leeft deze actief na X

Onze school heeft een protocol medisch handelen en leeft deze actief na. ** X**

Onze school zorgt ervoor dat het schoolgebouw en de ruimtes waar een rolstoelgebonden leerling gebruik van moet maken, rolstoeltoegankelijk zijn. *** X**

Verzuim

Onze school heeft een protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters en leeft dit actief na. X

Onze school werkt nauw samen met de leerplichtambtenaar. X

Onze school heeft een aanpak verzuim thuiszitters. X

* Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.

** Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.

*** Een MHB specialist is een deskundige in het signaleren van mogelijke meer- en hoogbegaafdheid bij leerlingen en het begeleiden van deze leerlingen.

*** Een school is bij vaststellen van dit document (2024) nog niet verplicht om dit protocol te hebben, maar naar verwachting binnen enkele jaren wel.

**** Meer informatie op <https://www.regelhulp.nl/onderwerpen/onderwijs-en-zorg/toegankelijkheid>

1.2 Mogelijke vormen van extra ondersteuning

Let op, we noemen hier een aantal voorbeelden van extra (lichte) ondersteuning, maar de behoefte van de leerling is altijd leidend! Als de leerling of een groep leerlingen behoefte heeft aan een andere vorm van ondersteuning, wordt deze als eerste ingezet vanuit het schoolondersteuningsbudget!

Auditieve/ communicatieve ondersteuningsbehoeften

Taalontwikkelingsstoornis (TOS)
Spraakontwikkelingsstoornis
Communicatieve beperking met Autisme Spectrum Stoornis (ASS)
Slechthorend/gehoorproblemen
Slechthorend met meervoudige beperking

Cognitieve ondersteuningsbehoeften

Moeilijk lerend/matig begaafd
Zeer moeilijk lerend/zwak begaafd
Lager dan zeer moeilijk lerend / EMB

Fysieke ondersteuningsbehoeften

Chronische ziekte/langdurig ziek
Lichamelijke beperking
Meervoudige beperking
Ernstig meervoudig beperkt

Gedragmatige ondersteuningsbehoefte

Internaliserend gedrag
Externaliserend gedrag
Psychiatrische stoornissen algemeen

Visuele ondersteuningsbehoefte

Enkelvoudige visuele beperking
Meervoudige visuele beperking

Aanwezige specialisten

Remedial teacher
Autisme specialist
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)

Sociale vaardigheden specialist
Jonge kind specialist
Logopedist
NT2-specialist
Reken-/wiskunde-specialist
Taal-/leesspecialist
Trainer assertiviteit/faalangstreductie
Remedial teacher
Assistent leerlingzorg
Doorstroomcoach/ transfercoach
Jobcoach
Stressreductie trainer
Rots & Water trainers
Counselor
SMW'er/ Pedagogisch medewerker
Examentrainer
Trainer executieve functies
Leerlingcoaches
Medewerker leerlingzaken
Instructeur
Leerlingbegeleider
SOVA trainers
Expert begeleiding en ondersteuning
Anti-pest coördinator
Verzuimcoördinator
Onderwijscoördinatoren
Schoolverpleegkundige
Vertrouwenspersoon
Trainers studievaardigheden
Talentbegeleider
Ambulant begeleider communicatie (gehoor)

Aanwezige voorzieningen

Autiklas / structuurgroep
Gedragsgroep
Hoogbegaafdheidsklas (deeltijd)
NT2-klas
Rekenklas
Taalklas
Time-out voorziening (met begeleiding)
Time-in voorziening (met begeleiding)
Trajectgroepvoorziening
Zomerschool
NT2 ondersteuning in de lessen
Rekenondersteuning in de lessen
NT2/ RT uren
Remedial Teaching
Reïntegratieklas
Entreeklas
Verbreding klas 1 en 2
Tutorleren
HOT, Huiswerk Onder Toezicht door een jongerenwerker
Huiswerkinstituut
Invest- en ondersteuningsuren
Bovenbouw- begeleidt onderbouwleerling
Huiswerkklas
Check in check out
Veilige Route
Opvang pedagogisch medewerker
Maatwerklessen
Lenteschool
Vakbegeleiding

Beschikbare onderwijsaanbod

Aanbod executieve functies
Aanbod motorische/fysieke ontwikkeling
Aanbod NT2
Aanbod spraak/taal
Verbindend Communiceren
SOVA-training breed
Rooster gericht op doelgroep
Praktijkvakken afgewisseld met theorie
Pre-teaching
Rekenen
Taalgericht vakonderwijs
Ondersteunend zorgaanbod / activerende begeleiding
Lentoren bovenbouw
Vakondersteuning
Profielgericht werken
Pre-mbo
Leerwerkplekken
Praktijkverklaringen
Aanbod dyslexie, ruimer dan verklanking en tijdsverlenging en niet vallende onder de extra begeleiding bij een remedial teacher
Aanbod dyslexie, ruimer dan rekenkaart en tijdsverlenging en tijdsverlenging en niet vallende onder de extra begeleiding bij een remedial teacher
Aanbod MHB
Ontwikkellessen - ondersteuning

Beschikbare methodieken

Aanpak motorische/fysieke ontwikkeling
Agressieregulatietraining
Examentraining
Huiswerkbegeleiding
Preventieve methode leesproblemen
Rekenttraining
Rouwverwerking
Time-out aanpak

BAM Boksen als Middel (voor Balans en Zelfontwikkeling)
Girl's talk/Make a Move
Verbindend Communiceren (ouders en/of leerling)
Rots en Water
Klimaatschaal
Training omgaan met perfectionisme
Weerbaarheidstraining
Geef me de vijf
Taaltraining
Anti-pest aanpak

1.3 Niet-verplichte protocollen

Protocollen

Protocol Rouw en Overlijden

Protocol sexting

Protocol depressiviteit & suicidaliteit

Protocol alcohol / drugs

Protocol ernstige incidenten

Protocol preventie suïcidaal gedrag

Protocol ondersteuningsstructuur

Signaalkaart

Protocol social media

Protocol klassenmanagement

Protocol cameratoezicht

Protocol weglopen

Protocol discriminatie

Protocol fysiek ingrijpen

Protocol radicalisering

Protocol preventie en veiligheid

Protocol seksueel grensoverschrijdend gedrag

Protocol financiële ondersteuning

Hoofdstuk 2. Onderlegger bij overzicht ondersteuning

1. Aanleiding overzicht ondersteuning

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die ondersteuning nodig hebben, een goede onderwijsplek te bieden die bij de ondersteuningsbehoefte aansluit.

Er zijn in de praktijk verschillende soorten ondersteuning te onderscheiden, met verschillende financieringen. Denk daarbij aan ondersteuning die valt onder de basiskwaliteit, onder de basisondersteuning en onder de (lichte) extra ondersteuning. Deze vormen worden verderop in deze onderlegger nader toegelicht.

Alle scholen binnen een samenwerkingsverband zijn verplicht met elkaar af te spreken welke basisondersteuning zij allen in elk geval bieden. Het overzicht van wat de basisondersteuning binnen het RSV Breda VO behelst, was inmiddels verouderd. Bovendien was dit overzicht nog niet concreet.

Bij haar bezoek aan het RSV stelde de Inspectie vast dat het overzicht van de basisondersteuningsvoorzieningen die op elke school die onder het RSV vallen, ontbrak in het ondersteuningsplan. De scholen bepalen samen wat er onder de basisondersteuning valt, het RSV kan ondersteunen bij het opstellen van een overzicht. De constatering van de Inspectie was aanleiding om het verouderde overzicht tegen het licht te houden.

2. Rollen scholen en samenwerkingsverband passend onderwijs

Elke school heeft de wettelijke taak om het onderwijs voor leerlingen zo passend mogelijk te maken. Gezamenlijk hebben alle scholen binnen het samenwerkingsverband de wettelijke taak om aan alle leerlingen binnen de regiogrens een zo passende mogelijke plek te bieden. Passend Onderwijs vraagt om een menselijke benadering, waarbij verschillen tussen jongeren benaderd worden vanuit denken in kansen en mogelijkheden en niet vanuit problemen en beperkingen. Het RSV Breda VO als uitvoeringsorganisatie is daarbij faciliterend en ondersteunend aan de scholen.

De schoolbesturen zijn daarbij, mede vanuit hun zorgplicht, verantwoordelijk voor:

- Het leveren van basiskwaliteit op scholen;
- Het leveren van de basisondersteuning op de scholen¹;
- Het aanvragen van verwijzingen naar pro en vso en andere voorzieningen bij het samenwerkingsverband, alleen voor die leerlingen voor wie dit de beste oplossing is.²

Het RSV heeft daarbij de volgende verantwoordelijkheden:

- Het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van leerlingen uit de regio;
- Het bieden van passende ondersteuning voor leerlingen die meer nodig hebben dan mogelijk is vanuit de basisondersteuning;

¹ Scholen ontvangen vanuit het ministerie een lumpsum bedrag, waaruit zij de basisondersteuning betalen. Wat er wel en niet onder deze basisondersteuning valt, spreken het samenwerkingsverband en de scholen samen af.

² Let op, de school van herkomst blijft verantwoordelijk voor de leerling, totdat de leerling daadwerkelijk geplaatst is!

- Het beoordelen en toewijzen van toelaatbaarheidsverklaringen voor pro en vso;
- I.s.m. de scholen, het bieden van een passende onderwijsplek aan alle kinderen in de regio. Daarmee samenhangend, het realiseren van een dekkend netwerk aan ondersteuningsvoorzieningen;
- Het, in gezamenlijkheid met de scholen, vaststellen van hiaten in het dekkend aanbod en het organiseren van nieuwe initiatieven om het aanbod dekkend te maken;
- Het organiseren van een effectieve samenwerking met ketenpartners.

3. Uitleg over en bekostiging verschillende soorten ondersteuning

Om door de overheid bekostigd te worden, moet een school aan de eisen van de basiskwaliteit voldoen. De schoolleiding is hier verantwoordelijk voor. De Inspectie controleert of de school hieraan voldoet. Zie ook kopje 4 van deze onderlegger.

In sommige gevallen heeft een leerling daarnaast ondersteuning vanuit de school nodig. De zwaarte van de benodigde ondersteuning bepaalt of het om basisondersteuning of lichte (extra) ondersteuning gaat. Deze twee soorten ondersteuning worden hieronder verder uitgelegd.

1. Basisondersteuning:

- Alle scholen binnen een samenwerkingsverband spreken onderling af welke ondersteuning zij in elk geval beschikbaar maken voor hun leerlingen, de basisondersteuning. Elke school biedt deze ondersteuning dus (met enkele kleine uitzonderingen vanwege scholen met een specifieke doelgroep). Met deze ondersteuning kan een heel groot deel van de leerlingen die ondersteuning nodig hebben, voldoende geholpen worden.
- Beschikbaar maken van ondersteuning wil overigens niet zeggen dat een school deze ondersteuning zelf in huis moet hebben. Het kan bijvoorbeeld ook geboden worden vanuit het bestuur waaronder de school valt of extern ingekocht worden. Het gaat erom dat de school een leerling deze ondersteuning kan bieden wanneer de leerling deze nodig heeft.
- De school betaalt deze basisondersteuning vanuit de lumpsum die de school van het Rijk ontvangt.
- De ondersteuningscoördinator monitort of de basisondersteuning actueel is en heeft hierin een signalerende functie naar de directie van de school.

2. Lichte (extra) ondersteuning³:

- Soms heeft een leerling meer of andere ondersteuning nodig dan een school vanuit de basisondersteuning kan bieden. De leerling heeft echter niet zoveel of zulke specifieke ondersteuning nodig, dat deze moet overstappen naar een school met extra ondersteuning.
Of soms heeft een groep leerlingen meer ondersteuning nodig.

³ Daarnaast bestaat er nog de mogelijkheid om een arrangement aan te vragen voor een leerling bij het samenwerkingsverband. Deze vallen onder de zware (extra) ondersteuning en worden in zijn geheel bekostigd door het samenwerkingsverband. Daarom laten we deze ondersteuning hier even achterwege.

In die gevallen kan een school extra ondersteuning inzetten vanuit het schoolondersteuningsbudget.

- Voor leerlingen die extra ondersteuning ontvangen, evalueert en actualiseert de ondersteuningscoördinator jaarlijks het ontwikkelingsperspectief (OPP) met alle betrokkenen.
- Scholen ontvangen het schoolondersteuningsbudget (een vast bedrag per leerling) van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband is verplicht te verantwoorden waar het de ingezette middelen aan besteed heeft en moet kunnen aantonen dat de deze middelen doelmatig besteed zijn. Hier komt steeds meer aandacht voor, ook vanuit de Inspectie. De middelen die scholen ontvangen voor de lichte (extra) ondersteuning vallen hier ook onder. Het samenwerkingsverband vraagt de scholen dan ook te verantwoorden waarvoor deze middelen zijn ingezet.

4. Welke eisen stelt de inspectie aan de basiskwaliteit?

De Inspectie onderzoekt of de kwaliteit van scholen voldoende is. Zij hanteert hiervoor een aantal standaarden die zij omschrijft in het inspectiekader. Op verschillende kwaliteitsgebieden beschrijft de Inspectie in haar kader welke basiskwaliteit elke school moet leveren:

KWALITEITSGEBIEDEN EN STANDAARDEN VO SCHOOLNIVEAU	
OP	ONDERWIJSPROCES
OP0	Basisvaardigheden
OP1	Aanbod
OP2	Zicht op ontwikkeling en begeleiding
OP3	Pedagogisch-didactisch handelen
OP4	Onderwijstijd
OP6	Afsluiting
VS	VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT
VS1	Veiligheid
VS2	Schoolklimaat
OR	ONDERWIJSRESULTATEN
OR1	Resultaten
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties
SKA	STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE
SKA1	Visie, ambities en doelen
SKA2	Uitvoering en kwaliteitscultuur
SKA3	Evaluatie, verantwoording en dialoog

De standaarden voor deze basiskwaliteit zijn afgeleid uit diverse wetgevingen die betrekking hebben op onderwijs:

- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO);
- Wet op de erkende onderwijsinstellingen (WEO);
- Leerplichtwet 1969 (LPW 1969);
- Wet medezeggenschap op scholen (WMS);
- Wet overige OWC subsidies;
- Experimentenwet onderwijs

Scholen kunnen dus alleen een voldoende beoordeling krijgen als ze voldoen aan de omschrijvingen van de basiskwaliteit. Hieruit zijn een aantal vormen van ondersteuning af te leiden die een school dus sowieso moet bieden.

In het overzicht hebben we de ondersteuningsvormen die vallen onder Basiskwaliteit samengevoegd met de vormen die vallen onder de Basisondersteuning. Een school moet immers al deze ondersteuningsvormen aanbieden aan de leerlingen. Om onduidelijkheid te voorkomen, maken we dus geen onderscheid in het overzicht tussen deze vormen.